

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ, СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування»
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»
Назва освітньої програми	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Форма навчання	очна, заочна
Викладач	
Прізвище, ім'я, по батькові	Кравченко Мілена В'ячеславівна
Посада	професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління, професор
Електронна адреса	milena.ua@ukr.net
Телефон	0501706878
Посилання на профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=51v9iUQAAAAAJ https://orcid.org/0000-0003-4559-3033 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57207849305
Консультації	Чтв. 14:00-15:20

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціальна політика в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку» має теоретичну і практичну спрямованість, формуються компетенції, що забезпечують засвоєння теоретичних основ формування теоретичних уявлень щодо практичної орієнтації здійснювати соціальну політику в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку та приймати ефективні управлінські рішення.
Мета дисципліни	формування у свідомості здобувачів теоретичних основ формування та реалізації соціальної політики в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку, її особливостей, проблем та тенденцій розвитку в Україні та світі, вироблення навичок застосування одержаних теоретичних знань у практичній діяльності.
Завдання дисципліни	1. вивчення сутності, функцій та принципів соціальної політики в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку; 2. вивчення міжнародного досвіду соціальної політики в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку; 3. розуміння специфіки окремих складових соціальної політики в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку; 4. оволодіння навичками розробки механізмів та інструментів соціальної політики в сфері захисту прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку, вироблення рекомендацій для підвищення ефективності функціонування вітчизняної соціальної політики з урахуванням міжнародного досвіду.
Пререквізити	Дисципліна базується на вивченні дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» та інших дисциплінах профілю, які здобувачі вищої освіти опанували на етапах здобуття магістерського рівня.
Постреквізити	Дисципліна є базою при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: (ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. (ЗК 5) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. (ЗК 8) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. (ЗК 9) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові) компетентності: (ФК 6) Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій. (ФК 7) Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. (ФК 8) Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати (ФК 12) Здатність застосовувати сучасні методи діагностики, аналізу і вирішення проблем, а також методи прийняття рішень та реалізації їх на практиці під час проходження державної служби.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). У тому числі: денна форма навчання: лекції – 12 годин, практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 80 годин; заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 102 години.
Форма підсумкового контролю	Залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається у <u>1-3</u> семестрі
Програма дисципліни	
Назви тем	
1.	Сутність соціальної політики. Забезпечення дотримання прав людини: основні завдання соціальної політики. Міжнародні стандарти та національне законодавство щодо забезпечення права людей на належний рівень життя та сталий розвиток. Захист прав уразливих груп населення.
2.	Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері захисту прав людини. Рівень дотримання прав людини.
3.	Поняття інклюзії: сутність та роль в суспільстві. Модель інклюзивного розвитку: сутність та типологія. Національні стратегії та моделі інклюзивного розвитку.
4.	Соціальна складова сталого розвитку. Цілі сталого розвитку в Україні.

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	Проаналізувати сутність поняття “соціальна політика”.
2.	Визначити мету, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики.
3.	Розкрити об’єкти та суб’єкти соціальної політики.
4.	Проаналізувати міжнародні стандарти та національне законодавство щодо забезпечення права людей на належний рівень життя та сталий розвиток.
5.	Охарактеризувати моделі соціальної політики та їх класифікацію.
6.	Проаналізувати роль соціальної політики у становленні соціальної держави та забезпеченні добробуту населення.
7.	Охарактеризувати критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері захисту прав людини.
8.	Проаналізувати рівень дотримання прав людини.
9.	Охарактеризувати сутність та типологію моделі інклюзивного розвитку.
10.	Розкрити національні стратегії та моделі інклюзивного розвитку.
11.	Охарактеризувати безбар’єрність та інклюзивність в умовах війни.
12.	Охарактеризувати соціальну складову сталого розвитку.
13.	Проаналізувати Цілі сталого розвитку в Україні та світі.

Самостійна робота являється елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі індивідуальних завдань. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота (індивідуальна залікова робота). Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 61 балу.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання	На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо. На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення
--	--

проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувач за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії;
- навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Європейська соціальна хартія (переглянута)// Відомості Верховної Ради України. 2006. № 43. Ст.418
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / [авт. кол.: В. М. Купрійчук, М. В. Кравченко, В. П. Трощинський та ін.] за заг. ред. В.М. Купрійчука, М.В. Кравченко. – Житомир: Видавництво ФОП Худяков О.В. 2025. – 168 с.
3. Мельничук Л. М., Кравченко М. В. Політика інклюзивного розвитку: проблеми впровадження в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення // Modernization of Public Authorities in the Digital State Format: Challenges and Prospects under Martial Law and Postwar Reconstruction : scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025. 608 p. - С.417-438.
4. Мельничук Л. М., Кравченко М. В. Розвиток соціальної сфери України на засадах державно-приватного партнерства // SCIENCE AND EDUCATION IN THE THIRD MILLENNIUM: information technology, education, law, psychology, social security and work, management. International collective monograph. Volume II. Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska, 2025. 410 p. S. 206-244.
5. Європейські стандарти соціогуманітарного розвитку: сутність та можливості застосування в Україні : моногр. / за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2014. 245 с.
6. Наливайко Л. Соціальна політика та соціальний захист в країнах ЄС: сучасний стан та тенденції. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/S1/NV_DDUVS_spec_1_2022-7-12.pdf
7. Черенько Л.М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. К. : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.
8. Цілі сталого розвитку: Україна. URL: <https://www.idss.org.ua/>
9. Докаш В. І., Туленков М. В. Моделювання та прогнозування соціальних процесів: навч. посіб. /; за заг. ред. д-ра соціол. наук, проф. Туленкова М. В. ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 335 с.
10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
12. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
13. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
14. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
15. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
16. Про благодійництво та благодійні організації : Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

17. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
18. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 24.10.2002 № 208-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
19. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 02.10.2003 №1220-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
20. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю : Закон України від 31.05.2005 № 2603-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>
21. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 05.10.2006 № 230-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>
22. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 № 3722-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>
23. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 876-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
24. Про реабілітацію осіб з інвалідністю : Закон України від 20.12.2005 № 3235-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
25. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 06.05.2014 № 1237-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>

Додаткова література:

26. Мельничук Л. М. Державне управління соціальним розвитком регіонів: реалії та перспективи: монографія. Луцьк, 2018. 440 с.
27. Melnychuk L. Creating a Barrier-Free Space as a Component of Achieving Social Security in the Context of Modern Challenges and Threats (Створення безбар'єрного простору як складова досягнення соціальної безпеки в умовах сучасних викликів і загроз) Social Studies: Theory and Practice Vol. 13 Nr. 2/2022 pp. 81–101.
28. Melnychuk, L., Gorinov, P. & Hohol, T. Implementation of innovations in the public administration system for the social sphere: reform of the deinstitutionalization process in Ukraine. Public Policy and Accounting. 2021. 2(4). С. 9–16.
29. Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. Наукові перспективи №7 (49). 2024. - С.367-380. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7\(49\)-367-380](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-367-380)
30. Жук О. М. Організаційно-правові засади контролю в системі соціального забезпечення в Україні на сучасному етапі. Економічний форум. 2021. No 1 (2). С. 147-154.
31. Milena Kravchenko, Svetlana Petkun Digital public services as a means of increasing the social security of citizens. Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World. Monograph. Scientific editors: Tadeusz Pokusa and Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, 2022; pp. 623. – С. 358-370.
32. Колтун В.С., Кравченко М.В. (2023) Концептуальні підходи до забезпечення якості публічних послуг (на прикладі соціальних

- послуг). Актуальні питання у сучасній науці. №9 (15) (вересень). С. 951-963
URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/8852/8899> [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-951-963](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-951-963)
33. Кравченко М.В., Король Т.І. Досвід країн ЄС у реформуванні державної пенсійної системи // Розвиток партнерства ЄС – Україна в публічному управлінні (в рамках реалізації Модулю «Демократична децентралізація влади як європейський досвід державного управління» програми Erasmus+: Жан Моне) (онлайн): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 25 листопада 2022 року. Харків : ТОВ «Константа», 2022. 510с. С.139-144.
 34. Кравченко М.В. Можливості добровільного страхування для українських громадян // Theoretical and scientific approaches to the problems of modern economy: monograph / Polyvana L., Lutsenko O.A., Marenych T.H., Polyvana A. etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2020. 371 p. P. 224-228. DOI : 10.46299/isg.2020.MONO.ECON.I
 35. Milena KRAVCHENKO, Kateryna ZADOIENKO Evolution of the Ukrainian model of public gender equality policy Proceedings of the 38th International Business Information Management Association (IBIMA), ISBN: 978-0-9998551-7-1, 23-24 November 2021, Seville, Spain, p. 4515-4523. ISSN: 2767-9640 URL: <https://ibima.org/accepted-paper/45150-2/>
 36. Milena Kravchenko, Emerging Trends in Social Policy in the Conditions of COVID-19 Pandemic. Social Studies: Theory and Practice (SSTP) Vol. 10, No. 1/2021 pp.17-29. DOI: 10.34858/sstp.1.2021.002
 37. Kravchenko, M. (2022). Public policy in the sphere of children's social protection in war conditions. Youth in Central and Eastern Europe, 9(14), 55–61. URL: <https://doi.org/10.24917/ycee.9644>
 38. Milena KRAVCHENKO Violation and protection of children's rights during the war. Social Studies: Theory and Practice Vol. 12, No. 1/2022
 39. Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни. Публічно-управлінські та цифрові практики : наук. журнал. Вип. 1. 2023. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2023. 208с. – С.124-145. DOI:10.31673/2786-7412.2023.011245 URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/public/index>
 40. Milena Kravchenko, Tetiana Tkach, Aleksandra Siedlaczek-szwed (2020). Improving the Efficiency of Providing Public Transport Services in The EU and Ukraine URL: <https://ibima.org/accepted-paper/improving-the-efficiency-of-providing-public-transport-services-in-the-eu-and-ukraine/>
 41. Оцінка ефективності програм соціальної підтримки за даними спеціального опитування населення / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С. та ін.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. — Ел. видання. — Київ, 2020.
 42. Суровцева І. Ю., Николаєва В. І. Державний контроль за якістю надання соціальних послуг як чинник конкурентоздатності соціальної роботи. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. Том 33 (72) № 4. С. 72-76.
 43. Шаповалова Т. Роль моніторингу і оцінювання соціальних проєктів та програм у підвищенні якості соціальних послуг. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С.180–186.
 44. Кравченко М.В., Лунга І. М. Priority directions of reform solidarity pension system to ensure sustainable development in Ukraine. Роль науки та освіти в забезпеченні сталого розвитку: моногр. : Science and education for sustainable development Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts, University of Technology, Katowice. Publishing House of

- University of Technology, Katowice, Poland 2022. - С. 128-135. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/6ea021fc2983baf60afd42fd5d707a2.pdf>
45. Milena Kravchenko, Emerging Trends in Social Policy in the Conditions of COVID-19 Pandemic. *Social Studies: Theory and Practice (SSTP)* Vol. 10, No. 1/2021 pp.17-29. DOI: 10.34858/sstp.1.2021.002
 46. Кравченко М.В. Штанько Н.О. Система соціального захисту дітей з інвалідністю раннього віку в умовах децентралізації України. *Економіка і держава*. Серія: державне управління № 1 (17) 2021. – С.109-115.
 47. Кравченко М.В. Соціальна послуга раннього втручання в умовах децентралізації України. *Журнал «Наукові перспективи»*. Серія «Державне управління», Випуск № 6 (12) 2021. Київ. С. 259-267. DOI: 10.52058/2708-7530-2021-6(12)-259-267
 48. Milena Kravchenko, Kyrylo Dombrovsky, Oleg Kulinich. Improving Mechanisms of State Regulation of Adoption as One of the Priorities of Social Protection of Children in Ukraine. *Proceedings of the 38th International Business Information Management Association (IBIMA)*, ISBN: 978-0-9998551-7-1, 23-24 November 2021, Seville, Spain, p. 8010-8015. ISSN: 2767-9640 URL: <https://ibima.org/accepted-paper/improving-mechanisms-of-state-regulation-of-adoption-as-one-of-the-priorities-of-social-protection-of-children-in-ukraine/>
 49. Kravchenko, M. (2022). Public policy in the sphere of children's social protection in war conditions. *Youth in Central and Eastern Europe*, 9(14), 55–61. URL: <https://doi.org/10.24917/ycee.9644>
 50. Milena Kravchenko Violation and protection of children's rights during the war. *Social Studies: Theory and Practice* Vol. 12, No. 1/2022
 51. Svetlana Petkun, Milena Kravchenko, Tetiana Yaroshovets, Oleg Kulinich Digital services development in Ukraine. *Khazar Journal of Humanities and Social Sciences* Volume 26, No1, Special Issue, 2023. – С. 134-146. URL: <https://ejournal.khazar.org/index.php/kjhss/article/view/35>
 52. Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни. *Публічно-управлінські та цифрові практики : наук. журнал*. Вип. 1. 2023. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2023. 208с. – С.124-145. DOI:10.31673/2786-7412.2023.011245 URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/public/index>
 53. Кравченко М.В. Бегларян О. Ф. Проблеми та перспективи публічної політики у сфері соціального захисту поліцейських України. № 1(32) (2023): *Економіка. Управління. Інновації*. URL: <http://eui.zu.edu.ua/article/view/283045/277223> JEL Classification: H10, H 50. DOI 10.35433/ISSN2410-3748-2023-1(32)-5
 54. Кравченко М.В. Соціальні послуги територіальних громад України: актуальні потреби, проблеми, можливості. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2023. № 9(15) 2023. С. 951. – С.206-216. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-206-216](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-206-216)
 55. Кравченко М.В., Вітенко З.Р. Особливості пенсійного забезпечення військовослужбовців у сучасних умовах. *Наукові перспективи* № 9(39) 2023. С.129-136.
 56. Кравченко М.В., Вітенко З.Р. Public administration in the field of pension security of military servants in Ukraine. *Журнал «Наукові інновації та передові технології»* № 12(26) 2023. – С.22-29. (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія

- «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка») URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12\(26\)-22-29](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12(26)-22-29)
57. Кравченко М. В. Проблеми та перспективи публічної політики у сфері захисту ветеранів // Публічне управління в умовах воєнного стану: матеріали І наук.-практ. конф. «Публічне управління та адміністрування: реалії та перспективи» / за заг. ред. Л. М. Мельничук; ННІНО НАУ (м. Київ, 14 груд. 2023 р.). Київ, 2023. 258 с. С.136-139.
 58. Кравченко М.В. Реалії та перспективи надання соціальних послуг на рівні місцевої громади в умовах війни // Європейська інтеграція та трансформація публічного врядування в Україні: матер. наук.-практ. конф. (19 квітня 2024 р., м. Львів) / упорядн.: Буник М. З., Бліщук К. М., Федорчак О. В. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2024. – 279 с. – С. 209-211.
 59. Кравченко М.В. Вразливість та стійкість забезпечення захисту внутрішньо переміщених осіб у десятилітньому вимірі // Соціологія – Соціальна робота та соціальне забезпечення: регулювання соціальних проблем (Львів, 9–10 травня 2024 р.): збірник матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 2024. – 305 с. - С.265-271.
 60. Кравченко М.В. Проблеми та перспективи працевлаштування військовослужбовців з інвалідністю. Сучасні підходи до реабілітації та реадaptaції військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей : збірник матеріалів Першої Міжнародної науково-практичної конференції (5 грудня 2024 р., м. Харків, Україна) [Електронний ресурс] – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 294 с. (PDF). С. 197-200.
 61. Кравченко М.В. Працевлаштування людей з інвалідністю як базис їх соціальної безпеки. Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 12-13 грудня 2024 року. – Житомир: Житомирська політехніка, 2024. – 753 с. - С.363-367.
 62. Кравченко М. В. Формування та розвиток політики соціального підприємництва в умовах сучасних викликів // Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи: збірник матеріалів II-ї науково-практичної конференції за міжнародною участю / за наук. ред. О. В. Чепелюк, В. Д. Філіппової, В. М. Демченка. Хмельницький: ХНТУ, 2025. Том 1. 586 с. - С.61-65
 63. Кравченко М.В. Публічна політика у сфері захисту прав ВПО в умовах війни. Публічне управління ХХІ століття: основні виклики післявоєнної відбудови : зб. наук. матер. XXV Міжнар. наук. конгресу [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – PDF 716 с. - С. 282-284.

Інформаційні ресурси:

64. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>.
65. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
66. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
67. Глобальні цілі сталого розвитку 2030 URL: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)
68. Лабораторія законодавчих ініціатив. URL: <https://parlament.org.ua/>
69. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
70. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України URL: [http:// www.msp.gov.ua](http://www.msp.gov.ua)
71. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Загальна схема оцінювання

	Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення	
	100 балів		залік/іспит		
	90 - 100	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання	
	82 - 89	B		вище середнього рівня	
	75 - 81	C		загалом хороша робота	
	68 - 74	D		непогано	
	61-67	E		виконання відповідає мінімальним критеріям	
	35-60	FX	не зараховано	необхідне перескладання	
	1 - 34	F		необхідне повторне вивчення дисципліни	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються наступним чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, що виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
75-81	C				
68-74	D	Задовільно			
61-67	E				
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання			
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано		

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету.